

NAVADNA AMORFA

Amorpha fruticosa

Tinka Bačič, Robert Brus, Petra Sladek, Simona Strgulc Krajšek
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta

DOMOVINA Severna Amerika.

OPIS Navadna amorfa je razrasel listopadni grm, visok 1–3 m. Listi so premenjalno razvrščeni, lihopernato sestavljeni, lističi so ozkojajčasti. Na vrhu poganjkov se razvijejo ozka grozdasta socvetja s številnimi črnoškrlatnimi cvetovi, iz katerih molijo rumene prašnice. Po cvetenju se razvijejo dvosemnski, okoli 1 cm dolgi temnopikčasti stroki, ki vsebujejo po eno seme. Rastlina obogati tla z dušikom.

ČAS CVETENJA Maj in junij.

ZRELOST SEMEN Od julija (avgusta) naprej.

RASTIŠČA Navadna amorfa je okrasni grm, sajen tudi zaradi medonosnosti. V naravi se pojavlja ob cestah ter na vlažnih opuščenih travnikih in poplavnih mestih. Najbolje uspeva na svetlih mestih, vendar je sposobna rasti tudi zasenčena. Je zelo prilagodljiva vrsta s sposobnostjo hitrega razširjanja, včasih lahko povsem izpodrine avtohtono vegetacijo. Dobro prenaša veter.

RAZMNOŽEVANJE IN RAZŠIRJANJE Spolno s semeni in vegetativno z razraščanjem podzemnih delov.

ODSTRANJEVANJE Navadno amorfo lahko odstranimo ročno, s puljenjem ali izkopavanjem celih rastlin. Očiščeno mesto je treba več let opazovati, saj lahko rastline ponovno zrastejo iz neodstranjenih podzemnih delov. Rastline izčrpa tudi večletna zelo pogosta košnja. Ker se rastlina razmnožuje tudi s semeni, jo je treba odstranjevati pred plodenjem.

KAM Z ODSTRANJENIMI RASTLINAMI

Oddaja v zbirni center na Povšetovi 2 v Ljubljani:

V zabojnik za NAVADNO AMORFO, DAVIDOVO BUDLEJO, LOVORIKOVEC IN MAACKOVO KOSTENIČEVJE odložimo:

- veje, lahko z listi in socvetji,

V zabojnik ZELENI ODREZ odložimo:

- ločeno zbrane liste in socvetja.

V zabojnik INVAZIVNE RASTLINE – OSTALO odložimo:

- olesenele podzemne dele rastlin,
- plodove.

Veje brez plodov lahko kompostiramo v domačem kompostniku.

PREPOZNAJ, PREDELAJ ALI PREDAJ.

Invazivno razraščanje navadne amorfe.
Foto: R. Brus

Grm navadne amorfe v zimskem času.
Foto: S. Strgulc Krajšek

Socvetje navadne amorfe.
Foto: R. Brus

MOŽNOSTI UPORABE ODSTRANJENIH RASTLIN

Zdrobljene plodove navadne amorfe ponekod uporabljajo kot začimbo. Na površini rastline so žleze, ki oddajajo t. i. amorfo, ki deluje kot nekakšen naravni kontaktni in želodčni insekticid, zato jo žuželke zelo redko napadajo. Amorfa vsebuje tudi manjše količine barvila indigo, s katerim barvajo na modro. Les iz tanjših debelc je uporaben za živinsko stajlo, debelejša debelca so uporabna za kurjavo ali predelavo v lesne sekance in drobljence, lahko tudi za pridobivanje lesnih ali tekstilnih vlaken.

V okviru projekta APPLAUSE se je za dokaj učinkovito izkazalo delovanje vodnih izvlečkov navadne amorfe proti pršicam, potencialno so bili učinkoviti tudi izvlečki navadne amorfe na tobakovega resarja na čebuli in na kapusovega bolhača na zelju. Micelije glivnih povzročiteljev bolezni v zrnih ajde in pšenice so vodni izvlečki navadne amorfe zavrli za več kot polovico.

Prašivo iz listov navadne amorfe.
Foto: T. Bohinc

Škropivo iz listov navadne amorfe deluje proti različnim škodljivcem. Foto: T. Bohinc

Prerezi lesa amorfe. Foto: M. Merela

APPLAUSE – OD ŠKODLJIVIH DO UPORABNIH TUJERODNIH RASTLIN Z AKTIVNIM VKLJUČEVANJEM PREBIVALCEV

Način citiranja: Bačič T., Brus R., Sladek P., Strgulc Krajšek S. (2018): Informativni listi za invazivne tujerodne vrste rastlin v projektu Applause. Navadna amorfa (*Amorpha fruticosa*). Spletna stran: <https://www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/applause/>

Mestna občina
Ljubljana

Univerza v Ljubljani

EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

